1
Государственная библиотека СССР
им. В. И. Ленина

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО СВЕТ

арадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай областнойн Грозненски городскойн комитетин а Нохч-Гlалгlай АССР-а Лаккехьарча Совета а орган. (Орган Чечено-Ингушского областного комитета, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР.)

№ 7 (2736)
Кlиранди
20
январь
1963 шу.
Мах 2 кеп.

ПЛАН КХОАЧАШЪЕЛГА—ХIАРА ПРЕДПРИЯТЕ ЗАКОН

ХIара ди кердача коталожапца, айденачча хьинарца белгалдоаханн долделенча, семилетка пхеалгIа шу. Республика къахьегамхоша дика толамаш дахьад дIадахача шера. ТIехьехочашъяьш вала воцуш яра кечдар шера лаьтта. Лийрачул сихал дегIанхад мехкадатта доаннкхилга, химически промышленность, машинаш елга.

Дика толамаш дахьад юртбохахама къахьегамхоша а Хьузназдаьд лааташ, дIахо а дебедьад массе тайна хьайбаш.

Коммунистически парте цахаддаш йоанко ю халкъа бохам тоабара. Цунца дIаязделна да КПСС ЦК ноябрьски Пленума халкъа боахама партийни кулгаллар эргадаккхар а. Цу гIулгдеко торо хулийтарца ХIара предприяте, хIара боахама экономика дикагIа йовза, чурра кхоачамехи торонехи боагIача бесса пайда эца.

Вай республика ТIехьадуе хозяжанашка кийчулуа уьк деношка IалаьмаТе лаьтта гIулдаьд, IалаьдалаьдаьдЦ Гудермесски тепловозни депо коллективо. Машинаьк хьоша берriга къахьегамхой тIахьяхьаб шера план хIара хьалха кхоачашъяра. Дуккхача предприятеша, коллективаша хьаллабаб гудермесций патриотически болам. Царех я мехкадаттам газовни управленина чуйоагIа центральни приборо ремонтни мастерской коллектив, автотранспортни контора, кхиорцаш.

КарагIдаьнначох кхоачам ца беш шоай торонаш гучайох къахьегамхоша. Уж хIанз а кIезига яц

Валови продукци яккхара план кхоачашъяьлъе а республика дуккхача предприятешка пайда ца эцаш йисча дуккха ревераш.

1962-ча шера валови продукци арахецара план кхоачашъяьнц 31 промышленни предприяте. ДIа ца луш йисай 4,9 миллион сома маьха продукци.

ЦIенкаштта тIехьадуе мехьадьтта доаккхача эша грязени насосаш, ашкабетонни конструкцеши доакъошш, мебель, гIирсага йода хьу, кхачан промышленносте цхьадола тайнаш хьадегIа.

Вай республика мехкдьаттахой толамаш кхы а ланхагIа хургдар, нагахьа санна бурул дегтача конторашца шоай болх дикагIа вIаштIехьбаккха баларе. ДIадахача шера цу дакъе доккхни кхоачамбоацараш хилар «Старогрознефть» НПУ буруз дегтача контора балха юкъе. Алхха 11 бетта 39 аваре яьй буровикаша. Ерригна болх бу ха хьайбача цунах 36 процент авареш дIайоахаш йоаьй кIоарга бурув дегтача Маг1албикерча шинна а контора коллективаша. Бакъдараша хьахьокх, производственни технологически дисциплинц телъсеча, бурца технологе маяхара ца тохача мара иззал духха авареш ца хулилга.

Къаьстта доккхий кхоачамбоацараш хиннад капитальни гIишлош хьалъеча балха юкъе. дIадахача шера йола капитальни вложений план 89 процент мара кхоачашъяьнц республико. Дуккхъ объекташ хьалъе а йолаьй материальни ахчани ресурсаш дIа-хьа йийккъха йисай.

Цхьаьна промышленносте 1962 шера къахьегама оьсарле лаккъера болх массе а предприятей кулгалхоша, инженерно-технически болхлоша шоай предприятешка сихагIа а доахаш. ХIара предприяте, мехкдьатта управленне партийни организацеи кулгалхоша, болхлоша тажа а Iомае а еза тIоай торонаш, оарцагIобина беза царех мохулла духхагIа пайда эпара. Семилетка пхеалгIача шера тIехьадуе предприяти хургIоагача тайпара вIаштIехьбечхча беза болх.

ХIаране кхетаде деза дIахо а къаьстгама оьсарле лаккъера кердача техникен толашагIа йола технологни балха юкъевкъвлара цхьана оборудованех дIахо пайда эцар а Iалаьмате лоархIаме долна. Оборудовани цхьаьнаха а минута боиъ ца беш хургIоанаш вIаштIехьбаккха беза массайочча предприяте болх. Балха хана хIара минут производствена! — ишта хила деза тIулахх.

Партийни комитетий, производственни управленеЙи боахамийн кулгалхоЙ керттера денхараш да юртбохахама техника, тIехьалоарца инженарь, дIадуьф у пийделга. Таххане а йолла кердача шера хьувькама лард — из цхьанне а диццалийта йиш яц.

Кердача шера юххьанца денз мамогга дукагIа шура, дуьхь даьнкерга ерригача торонех пайда эца беза хьайбаш леладераша, юрта боахама специалисташа. Махулла дикагIа детта доаган кхобиглга. уж лерттIа Iангара доаьнта фермай болхлой лоархIамегIа дола дехкар дар.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеи денкарийла я гудермесций болам массайочча моттигашка хьаллаца а шера план хиннад хьалха кхоачашъяра шера къаьстгама специалисташа. Махулла дикагIа детта доаган кхобиглга. уж лерттIа Iангара доаьнта фермай болхлой лоархIамегIа дола дехкар дар.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеи денкарийла я гудермесций болам массайочча моттигашка хьаллаца а шера план хиннад хьалха кхоачашъяра шера социалистически яьхь йоаррае а.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАНХЕХЬАРЧА СОВЕТА

У К А З

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛУЬ ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРА ХЬАКЪЕХЬА

«Нохч-ГIалгIай АССР Лахкехьарча Совете деча хоржамаш къаьстгамча Положенин 34-гIчеи 35-гIчеи статьашка хьежжа Нохч-ГIалгIай АССР Лахкехьарча Совете деча хоржамашта йола Центральни хоржамий комиссе чIоагIйойла общественни организацеи къаьстгамхой общественни ор ваколш йоаьнъе а болаш:

Центральни харжамий комисе председатель **Моллаев** Супьян Кагирович — Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахамаи заготовлайи болхлой профессиональни организацегара.

Центральни хоржамий комисе председателя заместитель **Попкова** Таисия Ермолаевна — Къинбеседа-Кавказа — машин.

Центральни хоржамий комисе председателя заместитель **Сердюкова** Тереза Ермолаевна — Грозненски отделене болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара.

Центральни хоржамий комисе секретарь **Склокин** Григорий Васильевич — Нохч-ГIалгIай областнойн коммунистически организацегара.

Центральни хоржамий комисе членаш:

Абдусаламов Шаип Абдусаламович — Грозненски производственни колхозно-совхозни управленне «Советская Россия» яхача юртбохама артела колхозхошкара;

Асуханов Герман Молдиевич — Шаьлъа районе Серпиен - Юртарца 3 дерга йолча школа хьехархошкараи технически персоналагараи;

Багров Виктор Иванович — «Малгобекнефть» яхача мехкдьатта промыслови управленне транспортни контора болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Барахоева Элбазьжий Лемка — Наьсарен производственни совхозно - колхозни управленне «Назрановский» яхача совхоза Аьлти-Юртарча отделене болхлошкараи гIулакхерча нахагараи;

Булгучев Махьмада Гилани — Суженски производственни колхозни управленне «Заветы Ильича» яхача юртбохазама артела колхозхошкара;

Голыпин Евгений Петрович — Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза Нохч-ГIалгIай областной организацегара;

Зязикова Ярача Жанетта — Нохч - ГIалгIай республикански краеведчески музеи йилман болхлошкараи техницески персоналагараи;

Огурцов Василий Тимофеевич — Эскара, Авиацена, Флота гIо веза. Дечиг-пхьоьнан общества (ССОР ДАСАаФ) Нохч - ГIалгIай областной организацегара;

Шабазов Асхьаба Мума — «Красный молот» яхача завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Шевелева Валентина Яковлевна — Урус - Мартановски производственни совхозно-колхозни управленне «Самашкинский» яхача совхоза Сальмуьлкарча отделене болхлошкараи гIулакхерча нахагареи.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиума председатель Ю. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь М. КОМАРОВ.

г. Грозный, 1963 шера 19 январь.

Оаха хьаллоац гудермесций болам

Пишлонхоша дош лу

Новогрозненски ТЭЦ-а гIишлонлй управленне хьинаре къахьегаш я М. Н. Иванова кулгалду плотницкий бригада. Пхи саг ва цу бригаде. Оьмнаш гIишчески къахьегама сийлен цIи яккхара бокхха къовсам лоатабу цо. Дахача шера план 130 процент кхоачашъяьй бригадо. Уьк шера хьалхарча итт дийнахьа хIара смена норма 140—150 процент кхоачашъяьй.

—КПСС ЦК ноябрьски Пленума решенеша дог гIоздакхкхарх гудермесски машиннаьк хьоьчий почин хьал а лоацаш семилетка пхеалгIа шера кхы а дикагIа къаьстга а план ханал хьалха кхоачашъе а лаьттан хIад оахе, — йоах бригадира М. Н. Иванова.

Къаьстта дика къахьегаш бацу бригадацара ни. И. Гламазда, Н. Черныш, Ю. Знайченко, А. Хесстов, ишта кхыбараш а.

Ди тIехьа къахьегама оьсарде лаккъера дика къахьегаш я В. М. Прокопова кулгалду сантехнийй бригада а. Шишша-кхокхха балха гоанзаш йоацаш болхло наш цу бригадаца. Кхо бIаь барх1 сага лаьрхIа хьалъеча гостинице паровой отопленн йидца бьаьнаш уж. ХIанз шерра социалистически яьх а йоаррьяьнь махулла сихагIа ваннаши умывальникаши оттаеш, канализаци еш ба сантехникаш. Канализацена лаьрхIа 200 метр турбопровод яьй цар. Уьк шера хьалхарча итт ден план 130 процент кхоачашъяьй бригадо. Ди тIехьа къаьстгама оьсарле сов-бокхкаш дика болх беш ба сантехникаш В. Тригубов, Ф. Киров, В. Борцов, С. Чумаков, ишта кхыбараш а. Гостиница здани яь яккхара де деза керттера балхаш паркетний хIтохарн канализаци йиллара да. Планах цхьоалгIа майга яь яккха езаш я здани, хIаьта а коллективо чIоагIо лай итт ди хьалха, 20-ча апреле из йнстеякха.

Б. КОСТОЕВ.

Ханал хьалха кхоачашъергья

Гудермесски машиннаьк хьоша дIадолаьдь дика гIулакх дог раьза хинна тIайийар тха коллективо. Мехкдьатта бедал чакхъяккхара, сийрза продукташ арахецара 1962 шера план ханал хьалха кхоачашъяьй оьха. КIезигагIа дозагр, пар, электроэнергеи йоаррьяь кхоьтIкъа ззар гарга сом кхоьдьа пачхьалъкхенна. Уьк шера социалистически яьхье а дьавна хьалхашка латта деханаш ханал хьалха кхоачашъе лаьрхIад тха установка коллективо. ПхеалгIа декабре шера ланал кхоачашъе чIоагIо яьй оаха. Планах 50 дн-бийса дьаьча ремонт е езача установкага 75—80 дн-бийса дьаьлаца ремонт ца еш болх байтабар. Цхьоьнга технологаша, болхлоша тажа а Iомае а еза тIоай торонаш, оарцагIобина беза царех мохулла духхагIа пайда эпара. Семилетка пхеалгIача шера тIехьадуе предприяти хургIоанаша тайпара вIаштIехьбечхча беза болх.

ХIаране кхетаде деза дIахо а къаьстгама оьсарле лаккъера кердача техникен толашагIа йола технологни балха юкъевкъвлара цхьана оборудованех дIахо пайда эцар а Iалаьмате лоархIаме долна. Оборудовани цхьаьнаха а минута боиъ ца беш хургIоанаш вIаштIехьбаккха беза массайочча предприяте болх. Балха хана хIара минут производствена! — ишта хила деза тIулахх.

Партийни комитетий, производственни управленеЙи боахамийн кулгалхоЙ керттера денхараш да юртбохахама техника, тIехьалоарца инженарь, дIадуьф у пийделга. Таххане а йолла кердача шера хьувькама лард — из цхьанне а диццалийта йиш яц.

Кердача шера юххьанца денз мамогга дукагIа шура, дуьхь даьнкерга ерригача торонех пайда эца беза хьайбаш леладераша, юрта боахама специалисташа. Махулла дикагIа детта доаган кхобиглга. уж лерттIа Iангара доаьнта фермай болхлой лоархIамегIа дола дехкар дар.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацеи денкарийла я гудермесций болам массайочча моттигашка хьаллаца а шера план хиннад хьалха кхоачашъяра шера социалистически яьх йоаррае а.

ХЬИНАР ЛАЬГI ЦА ДЕШ...

Дог гIоздьаьнна къаьхег керда шера хьалхарча деношка Магlалбика тохкихе промысла мехкдьаттахоша. Цар раьза хинна хьаллаьцаш Гудермеса телновози депо коллектива дIадолаьдь патриотически гIулакх. Семилетка пхеалгIа шера план ханал хьалха кхоачашъе ерриг а тоорнаш я мехкдьаттахой.

№ 1 йолча коммунистически къаьхегама сийлен цIи лелаеча пов. М. Паук керте латтача промысла мехкдьаттахоша дIабаханца ах бетта планан совгIа дукхаха тоннаш мехкдьатта деннад, хIаьта ишта дика толамаш дьахад нов. Н. Орехов. Я. Мамедов керте латтача промысла а.

ХIанз кхы хьинар лаьгI ца деш къаьхегаш ба Магlалбика мехкдьаттахой.

И. БОГОСЛАВЦЕВ.
г. Магlалбик.

Оренбургски область. Орско-Халиловски металлургически комбинате керда доменни пишк яь йоалаш латт. Автоматически управлени хила йиш йолаш керда прибораш я цига. Из пишк болх бе йолаеча шозза дукхагIа доаккхардга комбинато металл.

Сурта тIа: Керда доменни пишк.

Г. Быкова сурт.
ТАСС фотохроника.

СЕПГ VI-гIча съезде

ГДР-е ШЕРРА СОЦИАЛИЗМ ХЬАЛЪЯРА ПРОГРАММА ТIАИИЦАН

БЕРЛИН, 18 январь. (ТАСС). Тахан сайрийнарча заседане юххера дош сацан кхамаьл дир Вальтер Ульбрихта.

Цо белгалдаьккхар Н. С. Хрущева съезде дьа къмаьл машари прогресси бахьан долаш, герз дIадаккхара. Германеце машара договор дара тIехьа кхоьсам лоатабеча дерригача социалистически мехкачта Iалаьмате бокхха лоархIам болаш хилар.

Съезде йисча хьаллаьцар, керттердар машара тIехьа кхоьсам лоатабелга да, аьнна Н. С. Хрущева яь заявлени, аьлар ораторо.

Эпара тIоагIагIа дола дотгагIал да Германе Социалистически едини партенен Советски Союза Коммунистически партенен юкъе. ДIахо а тIоагIагIерга вай марксизма-ленинизма ларда тIа хьаханна из йоккха барт-цхьоагIо, аьлар В. Ульбрихта.

Хьинар тIоагIгIа айденачча хьалашна съездо массара раьза а волаш могайар VI-гIча съезда енна Германе Социалистически едини партге Центральни Комитета отчети Центральни ревизионни комисце отчети, хIаьта ишта «Социализмэ программен Германе Социалистически едини партге исторически декхари» яха новкъоста Вальтера Ульбрихта доклад а.

Массара раьза а волаш тIаэц ГДР-е шерра социализм хьалъяра программа. Зале тIоагIга тIоараш тох.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАНХЕХЬАРЧА СОВЕТА

У К А З

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛУЬ ЦЕНТРАЛЬНИ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ СОСТАВ ЧIОАГIЬЯРА ХЬАКЪЕХЬА

«Нохч-ГIалгIай АССР Лахкехьарча Совете деча хоржамаш къаьстгамча Положенин 34-гIчеи 35-гIчеи статьашка хьежжа Нохч-ГIалгIай АССР Лахкехьарча Совете деча хоржамашта йола Центральни хоржамий комиссе чIоагIйойла общественни организацеи къаьстгамхой общественни ор ваколш йоаьнъе а болаш:

Центральни харжамий комисе председатель **Моллаев** Супьян Кагирович — Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахамаи заготовлайи болхлой профессиональни организацегара.

Центральни хоржамий комисе председателя заместитель **Попкова** Таисия Ермолаевна — Къинбеседа-Кавказа — машин.

Центральни хоржамий комисе председателя заместитель **Сердюкова** Тереза Ермолаевна — Грозненски отделене болхлошкара, инженерно - технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Барахоева Элбазьжий Лемка — Наьсарен производственни совхозно - колхозни управленне «Назрановский» яхача совхоза Аьлти-Юртарча отделене болхлошкараи гIулакхерча нахагараи;

Булгучев Махьмада Гилани — Суженски производственни колхозни управленне «Заветы Ильича» яхача юртбохазама артела колхозхошкара;

Голыпин Евгений Петрович — Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Кагирхой Союза Нохч-ГIалгIай областной организацегара;

Зязикова Ярача Жанетта — Нохч - ГIалгIай республикански краеведчески музеи йилман болхлошкараи техницески персоналагараи;

Огурцов Василий Тимофеевич — Эскара, Авиацена, Флота гIо веза. Дечиг-пхьоьнан общества (ССОР ДАСАаФ) Нохч - ГIалгIай областной организацегара;

Шабазов Асхьаба Мума — «Красный молот» яхача завода болхлошкара, инженерно-технически болхлошкара, гIулакхерча нахагара;

Шевелева Валентина Яковлевна — Урус - Мартановски производственни совхозно-колхозни управленне «Самашкинский» яхача совхоза Сальмуьлкарча отделене болхлошкараи гIулакхерча нахагареи.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиума председатель Ю. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь М. КОМАРОВ.

г. Грозный, 1963 шера 19 январь.

Хоржамашка кийчулуш

Хьайийлай агитпунктий наIараш

Дика кийчьенна Наурски производственни управленера чуйоагIа библиотекаш март бетта РСФСР Лахкехьарча Советен моттигерча Советашкен хурдолча хоржамашка. Дика вIашт1ехьлъяьккхай харжархой уголок нов, Чеботарева Ксения заведующоп йолча Ищерске станица библиотеке; СССР Конституци, хоржамех йола Положени, семилетка пхеалгIа шера Дьахенна дукхагIа дух, пура, тха лургдолаш колхозхой тIахьеха дозунгаш, плакаташ, иштта кхыдола литература. Дуккха гIайгIа-агитаца балхаш де араваьнна 86 агитатор. Шо-шоай коашка агитатораша дика ихетама болх бу, дIайойлийт хоржамех йола Положени, дуьнен халкъашта юкъера гIулакхаш.

Болх бе йолаенна Наурски культура цIаIара агитпункт а. Гойтара агитацеца кийчьяьй агитпункте Цце уголок. Дика болх ду цига вIашгIьеллача агитбригадо, «Огонек» жа леладеча совхоза къаьстгамхошта концерт оттаде яхарр ух деношка агитбригада коллектив. Концерт хилаьлъха инспекторапартиро нов. Дудекке жа леладераша КПСС ЦК ноябрьски Пленума решенех а март бетта хургдолча хоржамех а лаьца ленци йийпар. Хозача плакаташца, лозунгашца, гойтара агитаца пийчьяьй гIадтеречни юртара библиотека (заведующи нов. Я. Хусиева), Лакхача Наурера библиотека (заведующи нов. М. Асабаева). Шинна а библиотеке дика кийчьяьй стендаш, выставкаш.

Р. Богданов.

Беседаш ю агитатораша

Каста РСФСР Лаккехьарча Совете а моттигерча Советашка а хургдолча хоржамашта дика кийчо яьй Суьненски производственни управленен первомайске яхача юртарча культура цIен коллективо. Культура цIаIга хьайийлай агитпункт, йоагIгIоагIача участкашка дIахьожжабаьб агитатораш, цар каскаста беседаш ю денцеш ешш.

Дика болх бу шоай участкашка юртарча библиотека заведующе нов. Л. Мамедовас, цхьаьна шерарча школа хьехархочо Анейкина Таьзарас, ишта кхычара. Уьнга шо-шоай десятидворкашка хан-ханнаьха газеташ деш, беседаш ю. Хlама ца деш багlац художественни самодеятельносте дакъа лоаграш а. «Юбилейна» тIехьадуе яхача спектакль кийчьеш ба уьк. Хьинаре данъа лоац самодеятельносте киномеханика Горбанов Iийсас, хьехархочо Лейпина Тамараз, иштта кхычар а.

З. ХАЛДЫХОРОЕВ,
Первомайске юртарча культура цIен директор.

— ХОАМ

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета ХI-гIа сесси яхаьта 22-ча январе, Iуйран 10 сахьат даьлча, Наурский республикански Дворене (Грозный, Орджоникидзе цIерах йола проспект, 99).

Сесси баьлхача депутаташа регистрацин яйт 21-ча январе, Iуйран 9 сахьат даьлча денз 17 сахьат даллалца Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета цIеношка (ул. Гвардейски, 103), 8-ча цIагIа. Сесси дIайойлалуьча дийнахьа регистрацин сатьа пионерий Дворене Iуйран 9 сахьат даьлча денз.

Семилетка 6-ча шера чотах

Грозненски № 3 йолча хIамаш тегача фабрика коллективо ди тIехьа хьинар сеодохаш къаьхег, Ахрацеца продукце маьхара диллача дахача шера план 102,3 процент кхоачашъяьй. ТIехьа пхьан тайпара продукци арахеца еза план а дIиззаш кхоачашъяьй коллективо. Дахача шера 43,4 квадратни метр зани, кхыча кIадай 210 квадратни метр кхоьйй.

Кердача шера хьалхарча деношка арахеца продукци тIехдика йолаш хIара смена норма 125—130 процент кхоачашъеш я коммунистически къаьхегама цIи яккхара къоьсам лоаттабу мастера А. Головко кулгалду бригада. ЦIиъ-кхъ балха говзал йолаш моллагIа болх бе вIашгIехьбаргдолаш кхоачашъе болхлой ба бригадаца. Царех ба коммунистически къаьхегама ударникаш Т. Алхазова, Е. Цитурьян, В. Раздабарова, ишта кхыбараш а. ХIанз семилетка яьлларча шера чотах къаьхегаш ба уж.

В. ЗАИКИНА,
инженер-плановик.

ЛЕНИНГРАДСКИ область. КПСС ЦК ноябрьски Пленуме данъа лоацаш хиннача Гатчински районерча КПСС ХХI-ча съезда цIерахча колхоза доирка Сунина Зояс областе хьалхарчарца «елочка» яха механически доильни установка а Iомаьл ше цхьанне 153 Iатта гIулакх ду. Кердача методах болх беш шера 450 тонн совгIа шура яьккхай З. Сунинас. Хьалха латтача доярка къаьхегача колхоза фермах дикагIбарий балха говзал дIайоаржаю школа хиннай.

Сурта тIа: (аьтгехьача аьрдехьа) З. Сунина доярнаца Н. Бахваловайцен О. Васильевскаййцен къамаьл деш йоалл.

М. Бюхина сурт.
ТАСС фотохроника.

Советски Союзе гIолла

ТАСС-а КОРРЕСПОНДЕНТАША ХОАМ БУ

МОСКВА. Семилетка пхеалгIча шера 800 азар метр квадрат хIадан арахецарца «Трехгорная мануфактура» яхача комбинато.

КИЕВ. «Ремток» яхача киевски заводо дикагIа йола рентгеновски аппаратура дуккха а арахецяьга вIаштIехьлаьккхад. Хьалха арахецаш хиннарел гуккха а толашагIа я керда аппаратура.

КУСТАНАЙ. Уьк тIехьарча шерашка автомобилаш лела асфальт йиллад 6,5ьи километраш наьсаре дехкад целиис. Наьхьий йистошка гамыш йогIаш латт. Кустанай-Тобол яхача шоссе пхи шу дьавна бIаьш бераша егIай.

ТАШКЕНТ. Ташкентски аэропорта гIеттар «ТУ-124» яха самолет. Ташкент—Ашхабад — Минеральные Воды яхача трассе массаз а хургIола буьзам оттабаьб цо.

ТБИЛИСИ. Зугдидски района Зеда-Ецери яхача юрта хьадийлад шера окран йола 450 зрителъ чухоьа кинотеатр. Республика кинотеатр совгIа шера экран йола кинотеатр да.

ВЛАДИВОСТОК. Немнту яхача ки тIа досса яха чкъьярй ледянгу «Светлый» яха керда завод хьалъяра йола проектни задани чIоагIъяьй. Шера укхаза лелаберга 26 миллион хIамига чкъьяра.

РИГА. Рижски форда торговни портера Гаване яха аралънай «Мария Ульянова» цIерах йола советски пассажирски лайнер. Кердача шера тепловоза хьалхара рейс я из.

ВЛАДИВОСТОК. Владивостокера Надежински къаччалца йоача 50 километр дIоахал долча дальневосточни машиннаька магистрала электрификаци яьй.

МИНСК. Иностранни мерташ Iо-

СЕМИЛЕТКА ХКОАЧАШЪЕШ

Малхбузен-Сибарегlа

Уьк шера духхьашна металл цIа деаш я Малхбузен-Сибаргlара металлургически завод. 15 азар сар йоьхе йола Гиналонгой яхар Никкелча ТЭЦ-а хьалхара объекташ—кокони батарея болх бе йолаларйта кийчьеш да. Улдув хьалъяь йоалаш латт тIехьабечча бокхха низ болх домении пишк, чон лоалладу, ремонтни, кхыйола цехаш. Тахан, массаза дар санна, къаьхега ди да Малхбузен-Сибаргlа. Уьк тайпара белгалдаьккхад из.

Арадоладеннад духхьашцара чон. Из чон лоалладьад хьалъеш латтача, тIехьабечча бокхха низ болча домении пишкю, из лоалладьа январь беття хьалхарча деношка болх бе йолаенича ремонтно-механически завода варганка чу.

— Эттара хьалха лоалладеш дола чон лоалладьа мастера Лукьянов Валентина, — йоах ремонтно-механически завода директора И. Петренкос. — Бакъда, из металл гIишлонна эшарашка гIоргда, потребителзатта шера теплового хьалхара рейс я из. Владивостокера Надежински къаччалца йоача 50 километр дIоахал долча дальневосточни машиннаька магистрала электрификаци яьй.

МИНСК. Иностранни мерташ Iодаьхьийтаргдаш. Дукха ха яларехьа йолаболийтаргдолаш я тха задане электроболат лоалладу пишк а. Уьк цхьан-шин дийнахьа хургда духхьашхара Малхбузен-Сибаргlен болат.

ЭКЗАМЕН ДIАЛУЬ Я ЦАУПЕР

ВIашгIьелла яьнай Малхбузен-Сибаргlен хьалхарча домна фо дIоахдеш ярех цхьанне кожух. Итт агрегат йола цIа мисса лаьха болата кий тахан чIоагIлаш целлий хьожаш экзам довдаш я. Цу чу толадь фо чуттот, иштта хьож лоалладь я:а-шагIкетта оннаш мел чIоагIа да. Экзам чакхъьяьнначуа тIехьагIа цIеро ца йоагаеш йола хIамаш оттаю кагlера чу, цул тIехьагIа, хьалъя вынаршца хургьа пишка хьалхара объект. Цунна уллув урагIйолаш латт фо дIоахдеш йола кхо установка, яь йоалаш латт домна кожух, балхаш деш да болат лоалладеча коаш дом сецаберга чуи.

А. СЫРОВАТКИН,
ТАСС корреспондент.

ИРКУТСКИ ОБЛАСТЬ. Братско-Тайшетски промышленни узлана юкъ ядача районашка миллиард тоннал совгIа руда доалл.

Массаьхье шу хьалха Сибаргlен газнарча тайге эттара йоккхагIа йола Коршуновски горнообогатительни комбинат хьалъе яьс баьхьар. Цу предприяте хIара шера шийтта миллион гоня руда чакхдоккхардга. Цо ший концентрат дIаухийтаргьяьна Малхбузен-Сибирскен Тайшетскен металлургически заводашка.

Гиганта-комбината хьалхара очередь эксплуатаце дIалургьяь хьатIадоагIача шера.

СУРТА ТIА: электросварщицаш Юрий Скобелкин Анатолий Шунков (аьттеха) керттера обогатительни корпус хьалъеча. Цар болх бу бригадаца коммунистически къахьегама цIи яккхара къоьсам лоаттабеш я.

М. Минеева сурт.
ТАСС фотохроника.

ВАЙ ЭКОНОМИЧЕСКИ РАЙОН

РАЙОНА ЧУЙОАГІАРАШ, ЦУН ТЕРРИТОРИ

Хоиш мадарра. Къилбаседа-Кавказа экономически районе юкъехьаьй хьалхарІа хинна Краснодарски, Ставропольски, Ростовски, Дагестански, Черсий-Балкъарой, Къилбаседа-Хlирий, Нохч-ГІалгІай экономически административни районаш.

Къилбаседа - Кавказа экономически район уллі къилбаседа - малхбузенгара къудбамалхбоалеигахьа 1200 километр. Цун территори — 357,8 эзар квадратни километр. Мелларий хьажжар духьа ала йиш я, цун территори Англи, Швейцари, Бельги, Дани цхьана лаьрхlача хулар эйссел я, ашна.

Къилбаседа-Кавказе я 73 городи города хьисапе я. 87 поселоки. Районе болх беш я 3 эзар промышленни предприятии.

ІАЛАМА РУЗКЪАШ

Уж духьа да. Промышленности массе а тайна дегІаккхувлара эшшаш йола доагора-энергетически минерально-бедалеи бІза я Къилбаседа Кавказе.

Кхеран кІор духка да вайшта, хlана аьлча Донецки бассейна - дийка лоаккха дакъа — малхбалоаьхьара — Ростовски областаца да. Берригга лаьттах боалла кІор 20 миллиард тоннал совгІа да, цу тІа а духкагІа лоаца дакъа антрацитни кокси яхача эгтара духкагІа яЙокхал дучи кІорах да. КІезига даллаш мехкдаьтта. Духха мехкдаьтта доаха районаш хlаларга йовзаш я Нохч-ГІалгІай АССР, Краснодарски Ставропольскин краеш, Дагестан. Іа лъмате духка йоалл Іалаяа газ. 1963 шера 1-гІа январь тІакхачалерка тохкам а баь лаьрхlача из хlлар 866 миллиард кубически метр. Газ духкагІа Краснодарски ставропольски краеш, Дагестан. кІ)ата ишшта Дагестански АССР-е а. Даш, шинк, вольфрам, молибден, цІаста доаллаш моттигаш я. Къилбаседа Кавказа лаьттан чеиашна дуккха я цІаста кольеман, цІеро ца доагадеш ца дакъа доабаташ, кепа етта гІум, кварцит, флюсови кІир-кхера. Районе духха йоалл мергалн — цемент еча промышленности эшша бедал, туф, кІир-кера. чІоагІа дола тІой, кхьйола гІишлой материал.

Селла духха яц хьун ресурсаш. Цхьабакъда, нана, пон, пхьаьн, кхьдола хьун мехкерга тайнаш дукха хьагІаш йиш йойийт мебельни промышленности дегІаккувла.

Іалъамат дика моттиг я районна юрта боахам шерра дегІаболабзара. Юртбоахама бедал духха хилар — кхечу промышленность эколаме дегІаккувлара бола тешам.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Къилбаседа Кавказа географически ГІуланкаш дика а Іалаяа рузкъаш духха а хилар, кхьча районашара транзитни бувзаьш дика хилар — цу дерригача хІаманаш лакхбаьб промышленноста тайп-тайара доакъош дегІаахара боарам. Уноказа дегІаойалаьлй кІорга, мехкдаьтта, газовни, химически промышленности, Іаьржеи бесаи долеи металлургни. машинаш хьаелга, металл чакхдоахилга, мебельни, кхьхата, хьу чакхйоаха промышленность. ГІишлой материалаш хьун куйзаш производстве, айгеи кхачани промышленность.

ЙоккхагІа йола промышленни центраш — Ростов, Краснодар, Таганрог, Грозный, Шахты. ДегІаена промышленность йолаш я Ставрополь, Орджоникидзе, Махачкала, Нальчик.

КІора промышленность ерригга а Ростовски областе я. Районаша юкъе боккха лоархlам болаш я из. Шера 30 миллион тонн совгІа кІор боаккх Дона горинкаша. Нохч-ГІалгІай АССР, Ставропольски Краснодарски крайй, Дагестана мехкдаьттахоца тІа-тІа совйоах «Іаьржа дошуь» даккхареи чакхдахареи темпаш. Дикка дегІиена газови промышленность, 1962 шера 22,2 миллиард кубометр газ йьккхий. Газови промышленность къаьстха сиха дегІаух Краснодарски крае.

Дукхха йоккхий предприятеи кхьбейоагІаш я химически промышленность. Масала, Нохч-ГІалгІай АССР-ера Грозненски химически завод. хьоналла коГаметта дела синтетически хlаманаш юВолгодонски комбинат, искусственни хьоаса Камен-ски комбинат Ростовски областа Таганрогски Краснооуслинскин заводаш. Сийрда бос бола металлургни ВІашаГІтехай Къилбаседа-Хlирий АССР-е (цинин дашш доаккхаш а доалаДеш а). Ставропольски крае (даш довлла руда), Черсий - Балкъарой АССР-е (вольфрамо-молибденови концентрат). Йоккхий предприятеи я Тырныаузски вольфрамо - молибденови комбинат, Орджоникидзера «Электроцинк» яха завод.

Къилбаседа Кавказе промышленноста керттерча доакъоех цаІ да — маьшпи-ер. Районга ерригача промышленности лучох пхеаллаь дакъа хlана лац ашшна продукци лу цо. Экономически районерга машинаш еча 120 предприяте болх беш 185 эзар совгІа болхлои ГІулакхера сайгал. Мехкдаьтта доаха районаш хlаларга йовзаш я Нохч-ГІалгІай АССР. Краснодарски Ставропольскин краеш, Дагестан. Іа лъмате дукха йоалл Іалаяа газ. 1963 шера 1-гІа январь тІакхачалерка тохкам а баь лаьрхlача из хlлар 866 миллиард кубически метр. Газ духкагІа Краснодарски ставропольски краеш, Дагестан. кІ)ата ишшта Дагестански АССР-е а. Даш, шинк, вольфрам, молибден, цІаста доаллаш моттигаш я. Къилбаседа Кавказа лаьттан чеиашна дуккха я цІаста кольеман, цІеро ца доагадеш ца дакъа доабаташ, кепа етта гІум, кварцит, флюсови кІир-кхера. Районе дукха йоалл мергалн — цемент еча промышленности эшша бедал, туф, кІир-кера. чІоагІа дола тІой, кхьйола гІишлой материал.

Селла дукха яц хьун ресурсаш. Цхьабакъда, нана, пон, пхьаьн, кхьдола хьун мехкерга тайнаш дукха доакъош дегІаахара боарам. Уноказа дегІаойалаьлй кІорга, мехкдаьтта, газовни, химически промышленности, Іаьржеи бесаи долеи металлургни. машинаш хьаелга, металл чакхдоахилга, мебельни, кхьхата, хьу чакхйоаха промышленность. ГІишлой материалаш хьун куйзаш производстве, айгеи кхачани промышленность.

ЙоккхагІа йола промышленни центраш — Ростов, Краснодар, Таганрог, Грозный, Шахты. ДегІаена промышленность йолаш я Ставрополь, Орджоникидзе, Махачкала, Нальчик.

КІора промышленность ерригга а Ростовски областе я. Районаша юкъе боккха лоархlам болаш я из. Шера 30 миллион тонн совгІа кІор боаккх Дона горинкаша. Нохч-ГІалгІай АССР, Ставропольски Краснодарски крайй, Дагестана мехкдаьттахоца тІа-тІа совйоах «Іаьржа дошуь» даккхареи чакхдахареи темпаш. Дикка дегІиена газови промышленность, 1962 шера 22,2 миллиард кубометр газ йьккхий. Газови промышленность къаьстха сиха дегІаух Краснодарски крае.

Дукхха йоккхий предприятеи кхьбейоагІаш я химически промышленность. Масала, Нохч-ГІалгІай АССР-ера Грозненски химически завод. хьоналла коГаметта дела синтетически хlаманаш юВолгодонски комбинат, искусственни хьоаса Камен-ски комбинат Ростовски областа Таганрогски Краснооуслинскин заводаш. Сийрда бос бола металлургни ВІашаГІтехай Къилбаседа-Хlирий АССР-е (цинин дашш доаккхаш а доалаДеш а). Ставропольски крае (даш довлла руда), Черсий - Балкъарой АССР-е (вольфрамо-молибденови концентрат). Йоккхий предприятеи я Тырныаузски вольфрамо - молибденови комбинат, Орджоникидзера «Электроцинк» яха завод.

Къилбаседа Кавказе промышленноста керттерча доакъоех цаІ да — маьшпи-ер. Районга ерригача промышленности лучох пхеаллаь дакъа хlана лац ашшна продукци лу цо. Экономически районерга машинаш еча 120 предприяте болх беш 185 эзар совгІа болхлои ГІулакхера сайгал. Мехкдаьтта доаха районаш хlаларга йовзаш я Нохч-ГІалгІай АССР. Краснодарски Ставропольскин

Хlанзэе а йолла хьувкъама лард

Трактораш дlайолхац...

Магlалбика района «Кавказ» яхача колхоза кулгалхоше, тха боакам ух шера хьалхе-лелlечарца янйсургба яхаш дуцу собранешка, совещанешка. Цу колхоза председателя нов. Бирюкова дукха ха йоаццаш Наьсарен юртбоахама управлене хиннача пленуме аьлар: «Семилетка пхелагlча шера тхоай боахаме хьалхагlа хинна гlалаташ кху хулийтагlдац оаха, хlанзэеча а йолларгьа дикача хьувкъама лард...».

Дlатехача кхочуьа тайпара да гlулакх. Йоккха юкъ а дуцуьа хозача дешаштен «лардан» юкъераяр.

2333 гектар лаьтта дlалоаqаргда колхозе ух шера хьажкlаша. Дlадахача шера хьажкlаш во хиннайолаше а, хlама да эшшап еррига хьажкlаш силоса лаьрхlа чуийца йолдлаше а ух шера лаьтта хьаьнде сагота бац ухказа.

Из лоархlаке 5 км юкъ силоса кхоче. Дукха ха я шига моттиге ца удобренеш кхашка дlауьза болабеана. 4 трактор я из болх беш. Нагахьа санна хlара шишша тележка тlехьайолча машино, юкъера лаьрхlача, дийнахьа 20 тонн кхашка дlаосаре 15 дийнахьа 1200 тонн соигlа шира кхо дилла хургдар. Цхьабакъда, еррига а кхашка дlаэзар 340 тонн мара яц.

— Хlама лел шуй боах ишшта эсала, —хетт оаха агрономага нов. Резниковга.

— Шоана хаций из, — яхаш цецвуьл агроном. — Хотта ма бий вайна. Трактораш дlайолхац.

Вакъдац из. Духагlа дlоча деношка гlорадаь да лаьтта. Трактораш бехке яц. Царех пайда эца qа ховраш ба бехке.

Масала, Козляров Михаила лелаеча «Беларусь» яхача трактора дийнахьа 8—9 тонн удобренеш кхашка дlахьоц. Хlанад из, хотта ба новкъа, е кхаш гаьна дада? Из а вож а дан. Делкъа ха хьатlаотташ мара болх дlабоабаш. Дукха ха'йоаю хоо хьатlдатташ а. Кlезига ба ю болх беш нах. Цхьан дешаца аьлча, кlезига тlехь ю цу балха колхозе.

Дукха ха я таьпара хьаена 62 тонн минеральни удобренеш кхашка латта. Хlанз а тlехь уж кхашка дlатовса дага бац колхозе.

...Йоккха юкъ я нов. Бирюкова дешаштен гlулакхаш юкъе.

М. ХАНОЕВ.

ЛИЙРХlАЧУЛ ХЬАЛХАГlА

Тха совхозо соахкарчул дукхагlа юоргьа семилетка пхелагlча шера юртбоахама культуран. Кхьаьнгат духагlа юоргьа саха хьажкlаш бобови культураши.

Ший хаиначьа уж культуран дlа а йийна хьалхехяра хlанзэе а кийтъе еза техника. Совхоза трактороно - полеводчески бригадай коллективаца из дика кхетазду.

Бlаьстан ялат дlаде доладелалехьа техника кийчъара бергига шоай нна тlабахийта кхьхьеташ бе центрально мастерскерс боахлой. Шера специалистически яхь а йоаржаяь хlанзлехьа тоаьйл дар 80 процент юртбоахама техника. Кхьхьеташ донкхий толамаш дьхад цхьоалагlча отделене нов. Стойчева кулгалдеча № 1 йолча тракторно-полеводчески бригада. 1-ча январара кхачалехьа ремонт яь яьннай из коллективи ший тоае езача 18 трактора. Дика хьаеча нов. Морозова кулгалдеча № 2 йолча бригадеа. Кастта ремонт яь яргьа из яргьага техникана.

Дукха болхлой ба центральни мастерске хьинаре кхьхьеташ. Царна юкъе ба токарь Синцын, слесарь Владимиров, слесарь Цыганков, Абубакаров, Зотиев, ишшта кхьбарш.

Лийрхlачул дукхха хьалха кхоачашдьяд цар шоашта хьалхашка латта дехкараш. Трактораш тоае йиш хьажкlаш чуэнача 9 комбайнах йолаш центральни ремонтни мастеркерш ца хилар да. Хlана аьлча, уж дlаубтае моттиг яц, ЦРМ коа тlа гонга гlолла кхоачаш колд я, цига а автомашинеш доаттаяь. Цудухьа мастерскешка тоьеряш геттара чlоагlа ремонт эташ йола трактораш мара яц. Вожаш отделенеи бригадашка тоаю. Хоеш да отделенешка, центральни мастерскешка санна, техника капитально тоае вlаштlехьа ца дагга.

Кхы а вогlа лел уьхаза кхьйола юртбоахама техника тоаелга. Ка бола ялат чуэцача 21 комбайнах 2 мара тоаьйл.

Беркате чакхдалар тха кхолхозе дlадаха иу. Йокъад лаьтта йоллиеьхь а дика ялаташ кхедир колхозхоша. Ялаташ, бавца даараш, кхьйола культурашца планал соигlа дlаелар паччахьалкхенаш.

Уьх шера вlалла ца хинача тайпара болх вlаштlехьабайхха, нерда формаши методаши балха юкъе а кхувлаш, цхьатарра лакхбе лаьрхlад оаха тхоай боахам. Цу тlаьнга де дезарш цlа. Галдалъад тхона КПСС ЦК нойбрьски Пленума решенеша, Хlаьта торонаш йолаш.

Уьх деношка къаьстта уйла тlайохийт оаха доаттlача тайпара кхаш хьаьндарга. Хlана аьлча шийна деча Гуналгра хьежжа мара пайда хьалац лаьтто. Сатоссаш дlайолаелча денз бабдуержазлца сацац кхашкара трактористий гlар. Уж ба моттигера удобренеш дlаувзаш боахка механизатораш. Царна юкъе къаьстта дика хьаьхьазмца белгалъашнаш тракторист Цехоев Борис. 30—40 тонн шира кхо кхай тlа дlаоз цо дийнахьа.

Уьх тlехьхьарча деношка 2500 тонн хиллад удобренеш ехкай лаьтташ тlа. Из я ах эадани. Лаьтташ хьаьндарга болх тlехь-тlехьаrла сйхлуш латт. Шишша тележка тlехьа а йолаш, кху шин трактор яхийтай оаха цу балха тlа.

Тхона моттигерча удобренешца дерriга кхаш хьаьндургда, аьлча харц хургда. Цудухьа задани кхочашдьяр тоаю ялаш. Дlаувз базашкара доаттlача бесса керда кхо. Тхона хов цун юкъе тайп-тайпара йоархlий ги долга, нагахьа санна дохка ца делча из бlаьсти хьалхlадаргдолга. Цудухьа дlахьа а да доаржадеш кхай тlа кушкаш юоха цох. Бlаьстн хьатlаоттаешка а из дохкалургда, цул тlехьаrла дlадоорадеш мегаргда изхьабаршта тайпара гда, фу бе да из фермашка латташ а кхай тlа латташ а, аьнна. Бе да. Нагахьа санна тхо бlаьсти яьнначул тlехьаrла из дlаувза долалойк зе хургда доахама. Этгара тlоагlа тlа трактораш эшача канна. тхо кхо дlаувза отта дезе. кхьдола балхаш тоае. Тхоаьдоргда.

Хlанз колхозхоша дош деннад 1 февраль хьатlахха-чалехьа кхай хьаьндаь бовла аьнна.

М. ХАСУЕВ,
Сунженски управление техника агрохимия колхоза агроном.

Сухалбе техника тоаяра

Шlаьд производственни управленерча «Пружба» совхозе дика вlаштlехьдаьккхад агротехнически дешар. Цу дешарца шоай балха говзал лакхъеш бе отделене управляющем, агрономаш, бригадираш, участникаш, звеньевойш, механизаторойш.

Совчиса специалистаца йоккха терхо ю кхашка хиш дехкара. Царна дика боьз цу гlулакха юрта боахама кулгатураш хьувкъийтара луш бола пайда. Цудухьа совхозе хlанзлехьа мелиоратор курсашна 50 поливальщицин.

Хlаьта хlанз балха говзал дакхъеш 80 гарта саг ва. Цар lоманз комсашта, хьажкlашта, свеклашта, горохаштa дикагlа гlулакх дарца йола теорин. Из дешар хьехаш бе совхоза керттера агроном, инженер-гидротехник, агроном-семеновод, кхыбарш а.

Во делац совхозе кхашка моттигера удобренеш ехкиига а. Хlанзле 13 эзар тонн удобренеш дlайихьай хlанна. Кхьасста дика бу из боьз цхьабалгlчеи йиъдаrlеи ерриг-лецеш. Цига йих эзар тонн удобренеш йилла бабнчаб, Кхашка удобренеш ехкаш ба цу отделеней дикагlбола механизаторашца Сончик Георгий, Вахнов Юрий, Ахьарадий. Цар массане дийнахьара норма даиман тlехьхьоачашъю.

Цхьабаньда, цу дика вlаштlехьдаьккхача юкъе гучудуьл донкхий кхоачамбоацдаш. Из да юрта Соланхома техника говзаеча ву вlаштlехьдаьккхь хилар.

Планах 60 трактор тоае езача тахханалца тоаль вышнараш из 36 трактор мара. Из болх эсала лелара духхагlдола бахьан трактораш тоае йиш хьажкlаш чуэнача 9 комбайнах йолаш центральни ремонтни мастеркерш ца хилар да. Хlана аьлча, уж дlаубтае моттиг яц, ЦРМ коа тlа гонга гlолла кхоачаш колд я, цига а автомашинеш доаттаяь. Цудухьа мастерскешка тоьеряш геттара чlоагlа ремонт эташ йола трактораш мара яц. Вожаш отделенеи бригадашка тоаю. Хоеш да отделенешка, центральни мастерскешка санна, техника капитально тоае вlаштlехьа ца дагга.

Кхы а вогlа лел уьхаза кхьйола юртбоахама техника тоаелга. Ка бола ялат чуэцача 21 комбайнах 2 мара тоаьйл.

Харжархоша

КПСС ЦК ноябрьски Пленума решенеша кхьалъегама толошша хьоа дала лаьрхlача тха боьлаьстан ялат дlадувча хана еррига техника кийча хилийта.

В. ТУПКОВ,
«Гудермеский» совхоза ремонтни мастерске заведующи.

ХЬАНДЕРГДА ЛАЬТТА

Уьх шера вlалла ца хинача тайпара болх вlаштlехьабайхха, нерда формаши методаши балха юкъе а кхувлаш, цхьатарра лакхбе лаьрхlад оаха тхоай боахам. Цу тlаьнга де дезарш цlа. Галдалъад тхона КПСС ЦК нойбрьски Пленума решенеша, Хlаьта торонаш йолаш.

Уьх деношка къаьстта уйла тlайохийт оаха доаттlача тайпара кхаш хьаьндарга. Хlана аьлча шийна деча Гуналгра хьежжа мара пайда хьалац лаьтто. Сатоссаш дlайолаелча денз бабдуержазлца сацац кхашкара трактористий гlар. Уж ба моттигера удобренеш дlаувзаш боахка механизаторойш. Царна юкъе къаьстта дика хьаьхьазмца белгалъашнаш тракторист Цехоев Борис. 30—40 тонн шира кхо кхай тlа дlаоз цо дийнахьа.

Уьх тlехьхьарча деношка 2500 тонн хиллад удобренеш ехкай лаьтташ тlа. Из я ах эадани. Лаьтташ хьаьндарга болх тlехь-тlехьаrла сйхлуш латт. Шишша тележка тlехьа а йолаш, кху шин трактор яхийтай оаха цу балха тlа.

Тхона моттигерча удобренешца дерriга кхаш хьаьндургда, аьлча харц хургда. Цудухьа задани кхочашдьяр тоаю ялаш. Дlаувз базашкара доаттlача бесса керда кхо. Тхона хов цун юкъе тайп-тайпара йоархlий ги долга, нагахьа санна дохка ца делча из бlаьсти хьалхlадаргдолга. Цудухьа дlахьа а да доаржадеш кхай тlа кушкаш юоха цох. Бlаьстн хьатlаоттаешка а из дохкалургда, цул тlехьаrла дlадоорадеш мегаргда изхьабаршта тайпара гда, фу бе да из фермашка латташ а кхай тlа латташ а, аьнна. Бе да. Нагахьа санна тхо бlаьсти яьнначул тlехьаrла из дlаувза долалойк зе хургда доахама. Этгара тlоагlа тlа трактораш эшача канна. тхо кхо дlаувза отта дезе. кхьдола балхаш тоае. Тхоаьдоргда.

Хlанз колхозхоша дош деннад 1 февраль хьатlахха-чалехьа кхай хьаьндаь бовла аьнна.

М. ХАСУЕВ,
Сунженски управление техника агрохимия колхоза агроном.

ПОЛТАВА. Хьайбай боахаме тканеви препаратех—бlогенни стимуляторех гайда мара торо хулийт кагlбе бежанашка сихарlа дегl дайта а дикка духхагlа дух тlакхетйта е.

Дlадацача шера областа колхозбашкарчен совхозашкарчи 13 эзар хьайбанна, 2 эзар хьаккхийна тканени препараташца обработка яьй. Цу гlулакха мел лаьтта препараташ областной ветеринарно-бактериологически лабораторе кийчъяьй.

Сурта тlа: лаборатори производственни отделе хьалхаяьккха ветеринарни лор Е. Д. Соловьева препаратаца хьожаш йоалл.

Л. Кекало сурт.
ТАСС фотохроника.

Сухалбе техника тоаяра

Шlаьд производственни управленерча «Пружба» совхозе дика вlаштlехьдаьккхад агротехнически дешар. Цу дешарца шоай балха говзал лакхъеш бе отделене управляющем, агрономаш, бригадирш, участникаш, звеньевойш, механизаторойш.

Совчиса специалистаца йоккха терхо ю кхашка хиш дехкара. Царна дика боьз цу гlулакха юрта боахама кулгатураш хьувкъийтара луш бола пайда. Цудухьа совхозе хlанзлехьа мелиоратор курсашна 50 поливальщицин.

Хlаьта хlанз балха говзал дакхъеш 80 гарта саг ва. Цар lоманз комсашта, хьажкlашта, свеклашта, горохаштa дикагlа гlулакх дарца йола теорин. Из дешар хьехаш бе совхоза керттера агроном, инженер-гидротехник, агроном-семеновод, кхыбарш а.

Во делац совхозе кхашка моттигера удобренеш ехкиига а. Хlанзле 13 эзар тонн удобренеш дlайихьай хlанна. Кхьасста дика бу из боьз цхьабалгlчеи йиъдаrlеи ерриг-лецеш. Цига йих эзар тонн удобренеш йилла бабнчаб, Кхашка удобренеш ехкаш ба цу отделеней дикагlбола механизаторашца Сончик Георгий, Вахнов Юрий, Ахьарадий. Цар массане дийнахьара норма даиман тlехьхьоачашъю.

Цхьабаньда, цу дика вlаштlехьдаьккхача юкъе гучудуьл донкхий кхоачамбоацдаш. Из да юрта Соланхома техника говзаеча ву вlаштlехьдаьккхь хилар.

Планах 60 трактор тоае езача тахханалца тоаль вышнараш из 36 трактор мара. Из болх эсала лелара духхагlдола

Аграрни реформа яйтар духьа къовсам лоаттабу Бразиле ахархоша

2065000 юртбоахама гlирсех 70 эзар боккхийча помещикий-латифундистий доалахьа хилара. Цу гlирсашта чуэлаьгlа мехка ерригача территорех 62,3% процент яр, яхаш. Цу тайпара, боккхийча лаьттан дакъа лоадама йоапача куччийго ший бе деллад дикагlча лаьттаех ши дакъа соигlа долла лаьтта. Цу ханна вlалла а тlа лаьтта довша бе 12 миллион соигlа болча ахархой.

Мехка экономика дегlанга чlоагlга новкъарле еш яр а хинна дlаэтгай латифундизм. Цо новкъарле юпроизводительни инзаш дегlадакхар, юрта боахама продуктивность яйъра, йокха гульале ю цо хlамай маьхаш кхоккха хьувкъан кхебе. Бразильски прогрессивни lнлмахоо Жоуэ де Кастро сценаца хоарlамех 1000 миллион сагал кlезнгагlа боацан наьх хховабалургбар Бразилера. Цхьабакъда, юртацца баха духхагlа бола наьх баьхкинчу хьашlа хиннача дlаделера революцин контрреволюцин» яхача кинжжка тlа Франклин де Оливейра гlду: «Бразиле Къилбаседа-Малхбалбенера (Амазонас яха штат) кергда Iолаьча 1000 берах 800 бер дацна шерре а ла: Бераш йовра гlулакха гlолла тlа эгlара хьалхарчех ахьа моттиг лоаш Бразиле.. Хlаьта эгlара бирсиrа йола палач — моцаль».

«Бразильски ахархо, — тешал ду Бразиле ахархой лиrан вlашатlехьа-ер а кlар кулгалго а эчъяь. Къилбаседа-Сул яха штат) Трамбаси Формозеи яхача районашка (Гойяс яха штат) гера карахь болча ахархошта къилбаседа-Сул яха штат) Трамбаси Формозеи яхача районашка (Гойяс яха штат) гера карахь болча ахархошта хьалхарчу помещикий доалахьара моттигаш, лаьтта леладе бокъо яьккай цар шоашта lьйдалгаз. Паранна яхача штата къулбелькен-малхбалехьара районе массеки бетта лиrа къьсвам лаьттар ахархоштен салтий а полише а подразделенештен юкъе помещикашкара ахархошта хьадаьлаьттан бахьан долаш. Лаьттанне шоай бокъо яккха гlерташ гера карахь дуккхаза а къьсвам лоаттабу ахархошта. Цу штате, Фос-де-Игуасу, Корбелин, Катандувес яхача а кхыча а муниципалитеташка.

Лаьтта данккара тlехьара болам эгlара чlоагlагlа бьярнаб Парнибан Рио-Гранде-до-Сулга яхача штатанна: Помещикашца леладелча бокъо йоапаташта духьал а аграрни реформа елга дехаш а духха ха йовцаш бокъо ха демократан йиг Сапе яхаь муниципалитетча (Параиба яха штат) эзарах болча ахархоша. Рио-Гранде-до-Суле гера карахь летача ахархошта хьалхарчу 13 йокха ферзе-(хlаьта Бразилера цхьайола поместье-500 эзар а кхы соигlа а кило-метр лаьтта чуложаш я). Из кхоаш са ахархоша лоаттабу бахьан долаш цу поместех 3 экспроприаци а яь, правительства декретах ахархошта дlаенай.

Бразильски ахархоша лаьтта бахьан долаш гера карахь лоаттабеча къьсвама дерriга гlулакхаш йоккха йоацача статья тlа дувша хала да. Бразиле цхьаккха штат яц латифундизмана дуьхьала, аграрни реформа яйтар духьа ахархошта къьсвам цо лоаттабеш. Цу къьсвамае ахархой хьаллоац болхлой класссо, студентаца, прогрессивни интеллигенте. Мехкарча дуккхаза городашка митингаш собраненеш хул. Цига дакъа лоацараша дlадех кхы гоа ца еш аграрни реформа чакхбаккхаргда, лайдана йоацача яьнна юрта боахама структура ловлангара денз хувцилга. Дlадаха шу чакхдоаллаш Бразиле ахархойн юртбоахама болхлойн хьалхарча Къмани конгресс хилар, Белоризонте. Цига дакъа лоацаш вар мехка еррига штатий ахархошкара 1600 делегат. Ахархой вакалашца къьсвам лаьттар ахархоштен салтий а полише а подразделенештен юкъе помещикашкара ахархошта хьадаьлаьттан бахьан долаш. Лаьттанне шоай бокъо яккха гlерташ гера карахь дуккхаза а къьсвам лоаттабу ахархошта. Цу штате, Фос-де-Игуасу, Корбелин, Катандувес яхача а кхыча а муниципалитеташка.

Лаьтта данккара тlехьара болам эгlара чlоагlагlа бьярнаб Парнибан Рио-Гранде-до-Сулга яхача штатанна: Помещикашца леладелча бокъо йоапаташта духьал а аграрни реформа елга дехаш а духха ха йовцаш бокъо ха демократан йиг Сапе яхаь муниципалитетча (Параиба яха штат) эзарах болча ахархоша. Рио-Гранде-до-Суле гера карахь летача ахархошта хьалхарчу 13 йокха ферзе-(хlаьта Бразилера цхьайола поместье-500 эзар а кхы соигlа а кило-метр лаьтта чуложаш я). Из кхоаш са ахархоша лоаттабу бахьан долаш цу поместех 3 экспроприаци а яь, правительства декретах ахархошта дlаенай.

Бразильски ахархоша лаьтта бахьан долаш гера карахь лоаттабеча къьсвама дерriга гlулакхаш йоккха йоацача статья тlа дувша хала да. Бразиле цхьаккха штат яц латифундизмана дуьхьала, аграрни реформа яйтар духьа ахархошта къьсвам цо лоаттабеш. Цу къьсвамае ахархой хьаллоац болхлой класссо, студентаца, прогрессивни интеллигенте. Мехкарча дуккхаза городашка митингаш собраненеш хул. Цига дакъа лоацараша дlадех кхы гоа ца еш аграрни реформа чакхбаккхаргда, лайдана йоацача яьнна юрта боахама структура ловлангара денз хувцилга. Дlадаха шу чакхдоаллаш Бразиле ахархойн юртбоахама болхлойн хьалхарча Къмани конгресс хилар, Белоризонте. Цига дакъа лоацаш вар мехка еррига штатий ахархошкара 1600 делегат. Ахархой вакалашца

ЛЕНИНГРАД. Ф. Энгельса цlеранча советски торговле института товароведене кафедра lилмахоота гучудьяьнад. нагахьа санна коартолаш дlаелехьа царе кlезига яиз болх сернокислин йьшка растворн дуц тlехьагlа — суперфосфата концентрированни вытяжкеи техача коартолаш цаца талхаш дукхха латт.

Сурта тlа: (ъардехара аьттехьа) доцент Н. М. Львова, профессор А. М. Мальков, йоккхача йола лабораторхь Л. С. Бетютнева лаборатор.

М. Бахонка сурт.
ТАСС фотохроника.

Харжархой болча баьххаб агитатораш

Денгара ди массаза доал духхагlа из РСФСР Лаккехьарча Советен къьхьегамой депутатий моттигерча Советашкен деча хоржамашта кийчо. Тlатlа дукхагlа айлуш доагlа къьхьегамхой политически къьхьегамен оозе.

«Горскнефть» яхача мехкдаьтта промыслови управленне предприятей коллективаца кlезига толамаш дахьадац 1962 шера.

Кхы а духхагlа къьхьегама хьинаре творчески инициативнен айльй хоржамашта кийчо яро. Юххьанцарча партийни организацеща цхьана массе тайпа агитационно - пропагандистски организационни болх бу уж деношка «Горскнефта» мехкдаьтта промыслови управленне партийни комитето.

400 гарта агитатор, лекцор, докладчик из харжархошца болх беш. Харжархошта цар йовзийт КПСС XXII-ча съездан парте Программан исторически материаладн, КПСС ЦК нойбрьски Пленума решенеш.

Поселке, производственни предприятешка агитпункташ йкай. Цига я хозэ кийчъяь гойтара агитаци, литература выставкаш, моллагlча хаттара жоп луш моттигаш. Агитаторашца делаю хинга деккъ.

Агитпунктай заведующеи семинарашка боkъонца кхетабьб харжархошта юкъе деча массово-политически балха формаеи методеи. Царна йийнаб советски хоржамай законах, дунен хьалхэшта кхыча лаккерча гlулакхашта юкъера гlулакхех, 1962 шера «Горскнефта» НПУ предприятеша бьаьча балха итогех йола лекцеш.

Массово - политически болх дика барца белгалъяьнна я мехкдаьтта управлене клубера, нов. П. Э. Пальчака кулгалдеш йола агитпункт. Цlгlча бригадаца сиквакиншта лаьттанна кlалха ремонт ева мастерала болх беш из коммунист Пальчак. Из дика производственнике а общественник а ва. Хlанз хоржамий кампани йолча хана партийни комитето тlадилла гlулакх цlена чакхдоаккх нов. Пальчака.

Активашца иктеташ болх барах агитпункта заведующе вlаштlехьдьаннад агитпункто беш бола массово-политически болх сакъердамегlен хьалхашка латта денхарашца кхоачаддара тlаберзабль а хилийта. Цига дешт ешаш лекцеш, еш докладаш, хьувкъаш документальни кинофильмаш да.

Хоржамий хьакlъеча ева агитатеча юкъе керттердар — цун дика дешаш, идейни боарам лаьхь ю-лар. Политически болх сакъердамегlа хилийтар духьа, юхьанцарча партийни организацеща цхьана партийни комитето агитколлективашта юкъе озэб кулгалдеча болхлоех бола дукхха нах, инженераш, техникаш, хьехархой, медицински болхлой, толашагlа бола болхлой.

Харжархоша чlоагlа сакъердам а боагlа — «Горскнефта» НПУ къьхьегамен алапеи отделан начальника нов. С. И. Федорова, керттерча геолога нов. Н. Л. Заянкина, керттерча инженера нов. К. Е. Сазонова. Дукхагlа мел яьннай хьалхэшта кхыча лаккерча гlулакхашта юкъера гlулакхех, 1962 шера «Горскнефта» НПУ предприятеша бьаьча балха итогех йола лекцеш.

Массово - политически болх

ПОЛТАВА. Хьайбай боахаме тканеви препаратех—бlогенни стимуляторех гайда мара торо хулийт кагlбе бежанашка сихарlа дегl дайта а дикка духхагlа дух тlакхетйта е.

Дlадацача шера областа колхозбашкарчен совхозашкарчи 13 эзар хьайбанна, 2 эзар хьаккхийна тканени препараташца обработка яьй. Цу гlулакха мел яьннай хьалхэшта препараташ областной ветеринарно-бактериологически лабораторе кийчъяьй.

Сурта тlа: лаборатори производственни отделе хьалхаяьккха ветеринарни лор Е. Д. Соловьева препаратаца хьожаш йоалл.

Л. Кекало сурт.
ТАСС фотохроника.

Хlанз яхха юкъе кхаьча ха я Бразиле, Iийнера йlовхал 40 градус я. Къьсвата йlайха я экваторгахьа вдача Бразиле Къилбаседен Къьсбаседа-Малхбоален районашка. Природни хьалашка диллача вай къьлбехьенгахьара Завольженен Къилбаседен Казахстана малмбузмара дакъан тара лесг уж областаш. Каст-каста йокъал уьттилга — цу краяшка даим хулаш гlулакх дe.

Вахача сага хила моттиг я из. Дог хьоастан дан дlайийна хlама хьувкъаш доаца хlама малхо доккъаш. Мехка Къилбаседа-Малхбоалехьара «Бразиле эгlара мецаца йоаль территори» оал бразильски Iнламахоош Баия, Пернамбуко, Сеара, Пиауи яхача штатий наьхъашка гlолла лелаш каст-каста гу гlоврап да оаттаяь ахархой тоибаш. Цоашта бе болх да даа тlхма а кордаар дог доахани уж уж мехка Къулбехьа. Уж ийлоу Рио-де-Жанейре, Сальвадоре, кхыметтел Сан-Пауло а. Цхьабакъда, бlаьхьа, лаьхьа нийъ да из хьалхарчу юкъера доккъаш бен, Озарашт, нтташ эзаран нах бов моцалла.

Хlаьта а йокъал — Къилбаседа-Малхбоален керттера къел яц. Илланоашца болча азарчаш ю цу кlелхьара, моцал кхачара керттера баьхьан да латтинфдзмзн хилар, дукха лаьтташ номеинкий доалахьа хилар. Бразиле эгlара хlама а гlеспа Вольгаца-Ахтубинска хlинцарел кхы формаш, ахархой, льаьн санна, номеинкий карабола формеш.

Ийлоу кlезигга дукхагlа лелаеш долча «Нейшн» яхача американски журнала йюлькн номер тlа дуьц Гаглнее (Пернамбуко яха штат) шекара планташенца йоаль бола хlама ахархочун Жозе Даниэла вагlр. Уьйрйна ворхl сахьат даьлча денз сайрйна тхо сахьат даьлаьца, кlиранна дакъа. Баьб баьб цо ший аьлаи планташе, тlаъхоажан латташ герз бе доаллаш саг а воллаш. 2,5 акр хиллад долча лаьттан чlегlигга тlа мара болх бе бокъо сина хиннаеш цунна. Дlаухар шеарш, хlаьта Даниэл хlуьй гlар-тата доацаш ший болх беш аьлаи, ший моцал йовзар духьа цо ший аьлаи планташе тlарча цекъара эрчах дьккха хlинцарел дукхагlа юоргьа семилетка пхелагlча шера юртбоахама культуран. Кхьаьнгат духагlа юоргьа саха хьажкlаш бобови культураши.

Ший хаиначьа уж культуран дlа а йийна хьалхехяра хlанзэе а кийтъе еза техника. Совхозо трактороно - полеводчески бригадай коллективаца из дика кхетазду.

Бlаьстан ялат дlаде доладелалехьа техника кийчъара бергига шоай нна тlабахийта кхьхьеташ бе центрально мастерскерс боахлой. Шера специалистически яхь а йоаржаяь хlанзлехьа тоаьйл дар 80 процент юртбоахама техника. Кхьхьеташ донкхий толамаш дьхад цхьоалагlча отделене нов. Стойчева кулгалдеча № 1 йолча тракторно-полеводчески бригада. 1-ча январара кхачалехьа ремонт яь яьннай из коллективи ший тоае езача 18 трактора. Дика хьаеча нов. Морозова кулгалдеча № 2 йолча бригадеа. Кастта ремонт яь яргьа из яргьага техникана.

Дукха болхлой ба центральни мастерске хьинаре кхьхьеташ. Царна юкъе ба токарь Синцын, слесарь Владимиров, слесарь Цыганков, Абубакаров, Зотиев, ишшта кхьбарш.

Лийрхlачул дукхха хьалха кхоачашдьяд цар шоашта хьалхашка латта дехкараш. Трактораш тоае йиш хьажкlаш чуэнача 9 комбайнах йолаш центральни ремонтни мастеркерш ца хилар да. Хlана аьлча, уж дlаубтае моттиг яц, ЦРМ коа тlа гонга гlолла кхоачаш колд я, цига а автомашинеш доаттаяь. Цудухьа мастерскешка тоьеряш геттара чlоагlа ремонт эташ йола трактораш мара яц. Вожаш отделенеи бригадашка тоаю. Хоеш да отделенешка, центральни мастерскешка санна, техника капитально тоае вlаштlехьа ца дагга.

Кхы а вогlа лел уьхаза кхьйола юртбоахама техника тоаелга. Ка бола ялат чуэцача 21 комбайнах 2 мара тоаьйл.

Беркате чакхдалар тха кхолхозе дlадаха иу. Йокъад лаьтта йоллиеьхь а дика ялаташ кхедир колхозхоша. Ялаташ, бавца даараш, кхьйола культурашца планал соигlа дlаелар паччахьалкхенаш.

Уьх шера вlалла ца хинача тайпара болх вlаштlехьабайхха, нерда формаши методаши балха юкъе а кхувлаш, цхьатарра лакхбе лаьрхlад оаха тхоай боахам. Цу тlаьнга де дезарш цlа. Галдалъад тхона КПСС ЦК нойбрьски Пленума решенеша, Хlаьта торонаш йолаш.

Уьх деношка къаьстта уйла тlайохийт оаха доаттlача тайпара кхаш хьаьндарга. Хlана аьлча шийна деча Гуналгра хьежжа мара пайда хьалац лаьтто. Сатоссаш дlайолаелча денз бабдуержазлца сацац кхашкара трактористий гlар. Уж ба моттигера удобренеш дlаувзаш боахка механизаторойш. Царна юкъе къаьстта дика хьаьхьазмца белгалъашнаш тракторист Цехоев Борис. 30—40 тонн шира кхо кхай тlа дlаоз цо дийнахьа.

Уьх тlехьхьарча деношка 2500 тонн хиллад удобренеш ехкай лаьтташ тlа. Из я ах эадани. Лаьтташ хьаьндарга болх тlехь-тlехьаrла сйхлуш латт. Шишша тележка тlехьа а йолаш, кху шин трактор яхийтай оаха цу балха тlа.

Тхона моттигерча удобренешца дерriга кхаш хьаьндургда, аьлча харц хургда. Цудухьа задани кхочашдьяр тоаю ялаш. Дlаувз базашкара доаттlача бесса керда кхо. Тхона хов цун юкъе тайп-тайпара йоархlий ги долга, нагахьа санна дохка ца делча из бlаьсти хьалхlадаргдолга. Цудухьа дlахьа а да доаржадеш кхай тlа кушкаш юоха цох. Бlаьстн хьатlаоттаешка а из дохкалургда, цул тlехьаrла дlадоорадеш мегаргда изхьабаршта тайпара гда, фу бе да из фермашка латташ а кхай тlа латташ а, аьнна. Бе да. Нагахьа санна тхо бlаьсти яьнначул тlехьаrла из дlаувза долалойк зе хургда доахама. Этгара тlоагlа тlа трактораш эшача канна. тхо кхо дlаувза отта дезе. кхьдола балхаш тоае. Тхоаьдоргда.

Хlанз колхозхоша дош деннад 1 февраль хьатlахха-чалехьа кхай хьаьндаь бовла аьнна.

М. ХАСУЕВ,
Сунженски управление техника агрохимия колхоза агроном.

ПОЛТАВА. Хьайбай боахаме тканеви препаратех—бlогенни стимуляторех гайда мара торо хулийт кагlбе бежанашка сихарlа дегl дайта а дикка духхагlа дух тlакхетйта е.

Дlадацача шера областа колхозбашкарчен совхозашкарчи 13 эзар хьайбанна, 2 эзар хьаккхийна тканени препараташца обработка яьй. Цу гlулакха мел яьннай хьалхэшта препараташ областной ветеринарно-бактериологически лабораторе кийчъяьй.

Сурта тlа: лаборатори производственни отделе хьалхаяьккха ветеринарни лор Е. Д. Соловьева препаратаца хьожаш йоалл.

Л. Кекало сурт.
ТАСС фотохроника.

Аграрни реформа яйтар духьа къовсам лоаттабу Бразиле ахархоша

2065000 юртбоахама гlирсех 70 эзар боккхийча помещикий-латифундистий доалахьа хилара. Цу гlирсашта чуэлаьгlа мехка ерригача территорех 62,3% процент яр, яхаш. Цу тайпара, боккхийча лаьттан дакъа лоадама йоапача куччийго ший бе деллад дикагlча лаьттаех ши дакъа соигlа долла лаьтта. Цу ханна вlалла а тlа лаьтта довша бе 12 миллион соигlа болча ахархой.

Мехка экономика дегlанга чlоагlга новкъарле еш яр а хинна дlаэтгай латифундизм. Цо новкъарле юпроизводительни инзаш дегlадакхар, юрта боахама продуктивность яйъра, йокха гульале ю цо хlамай маьхаш кхоккха хьувкъан кхебе. Бразильски прогрессивни lнлмахоо Жоуэ де Кастро сценаца хоарlамех 1000 миллион сагал кlезнгагlа боацан наьх хховабалургбар Бразилера. Цхьабакъда, юртацца баха духхагlа бола наьх баьхкинчу хьашlа хиннача дlаделера революцин контрреволюцин» яхача кинжжка тlа Франклин де Оливейра гlду: «Бразиле Къилбаседа-Малхбоален районашка (Амазонас яха штат) кергда Iолаьча 1000 берах 800 бер дацна шерре а ла: Бераш йовра гlулакха гlолла тlа эгlара хьалхарчех ахьа моттиг лоаш Бразиле.. Хlаьта эгlара бирсиrа йола палач — моцаль».

«Бразильски ахархо, — тешал ду Бразиле ахархой лиrан вlашатlехьа-ер а кlар кулгалго а эчъяь. Къилбаседа-Сул яха штат) Трамбаси Формозеи яхача районашка (Гойяс яха штат) гера карахь болча ахархошта къилбаседа-Сул яха штат) Трамбаси Формозеи яхача районашка (Гойяс яха штат) гера карахь болча ахархошта хьалхарчу помещикий доалахьара моттигаш, лаьтта леладе бокъо яьккай цар шоашта lьйдалгаз. Паранна яхача штата къулбелькен-малхбалехьара районе массеки бетта лиrа къьсвам лаьттар ахархоштен салтий а полише а подразделенештен юкъе помещикашкара ахархошта хьадаьлаьттан бахьан долаш. Лаьттанне шоай бокъо яккха гlерташ гера карахь дуккхаза а къьсвам лоаттабу ахархошта. Цу штате, Фос-де-Игуасу, Корбелин, Катандувес яхача а кхыча а муниципалитеташка.

Лаьтта данккара тlехьара болам эгlара чlоагlагlа бьярнаб Парнибан Рио-Гранде-до-Сулга яхача штатанна: Помещикашца леладелча бокъо йоапаташта духьал а аграрни реформа елга дехаш а духха ха йовцаш бокъо ха демократан йиг Сапе яхаь муниципалитетча (Параиба яха штат) эзарах болча ахархоша. Рио-Гранде-до-Суле гера карахь летача ахархошта хьалхарчу 13 йокха ферзе-(хlаьта Бразилера цхьайола поместье-500 эзар а кхы соигlа а кило-метр лаьтта чуложаш я). Из кхоаш са ахархоша лоаттабу бахьан долаш цу поместех 3 экспроприаци а яь, правительства декретах ахархошта дlаенай.

Бразильски ахархоша лаьтта бахьан долаш гера карахь лоаттабеча къьсвама дерriга гlулак

Дозал дехьара

Телетайпа лента тІара

Конституцена водж техай

«Демократе образ» я яхаш малхбузен пропагандо хастеш долча буржуазни пачхахьолхеч конституце тІа. дош ала а соІ-санец е а боьзо ду аьнна дІадь дале, из дац ду боьхьонах чоьстаза а пайда оца йиш я аьнІга. Цох дика тийшаш соахка сентябрь беттА НАТО Генеральни секретарь Стикнер Эсле вара духьалараца протеста де-монстраци юкъе дакъа лапарах суде енна къонача норвежийн группа.

Норвежски столицера кагирхой цу хана Стиккера президенце баьхькабар, Норвеге халкъ ний мохк агрессивни Къилбасе-да-атлантически блока юкъе пе хилар дезаш да яха, планкагІо а дахьиш. Демонстраци машарера тІулакхаша вІашагІкхийтта хиннаяле а, полице тІажамаш а етташ, лелхабир демонстранташ. Манифестце юкъе хинна массеех сан лаьцна пар, «общественни порядок» толхалай аьнна бехке а ва. ХІанз къонача патриотий гІулакх ахчан гІод тохар, е на-бахта бохкара кхерам болаш да. **(АПН).**

Англе болат даккхар кІезигдалар

1962 шера, декабрь беттА ноябре даьккхачунца нийсдина 14 процент кІезигагІа даьккхад Англе болат. Шера даьккха бо-гат хиннад 20491000 тонн.

из 1961 шера даьккхачул 7 проценти 1960 шера даьккха-чул 16 проценти дохагІа да. **(АПН).**

Нью-Йоркера забастовка хІанз а йолаш я

39 ди да Нью-Йоркерча ийс газета болхлоца забастовка ю. Цу хана денз газеташ долчарна 110 миллион доллар зе хиннад. Забастовка сиарйен администрацеи юкъера переговоращ наьхьош я. Цхьабакъда, доа-

зол дехьарча телеграфни агентсташа белгала мадаккхара, тамаш и ух гаргтарча хана забастовка саципІтара йола договор йойла. **(АПН).**

Кхаъ ийбу инарал

Йоккха гІар гІеттай Австре-ннар инарал Отти Мит-лахер ва. Арме Іалашон служба лелаеш волча цо «Напко» яхача фирмагара инарала Мит-лахера боккха кхаъ ийцалга, хІалта австрийски армеи дехка уж товараш брак йолаш а хиннад. **(АПН).**

Антифашистски книжках—Швейцера преми

Мюнхене хьыкхайкадаьд, 1963-ча шера «Альберт Швейцера» преми малхбузен-германски писателя Курта Гроссмана еннай, аьнна. Премеца белгалдаьккхад цІи хезача немецки писателя-антифашиста, 1938-ча шера гитлеровщаца кІиза вийначу. Нобелевски преме лауреата Карл Оссеице захареи кІосамен хьакъехьа дувцан дола книжка.

Румынски халкъ республике

(цифрашн факташ)

1938 шерачул 6-за дуккха-гІа йоаккх ХІанз Румыне валоваи продукци.

Мехка промышленни продукци шера лакхъалара темп уьх тЕхьарча кхаь шера юкъера лаьрхІача 15 процент я.

1962 шера хІара 55 дийнахьа буржуазно-помещичьи Румыне бІарчача 1938 шера йоаккхаш хиннар миссел промышленни продукци йоаккхар Румынски Халкъа Республика.

1938 шера 284.000 тонн доаккхаш хиннад болат хІанз 2.540.000 тонн доаккх.

Электротехнически промышленносца продукци цу юкъа. 15-за лакхьеннай.

Машинаш ечен металл чаьх-доахачеи промышленносца продукци 1950 шераца нийсйича 8.2-за лакхьеннай дІадахача шера.

Мехкдаьтта 11.850.000 тонн доаккх.

БІарччача 1938 шера йоаккхаш хиннар миссел продукци арахец хІанз химически промышленносца предприятеша хІара 20 ди массаза доал.

1960 шу доладелча дена (шестилетка йолаелча дена) мехка болх бе йолаилийтай 140 совгІа керда предприятеши цехаши.

1938 шера берригача мехка еррига лакхера дешара заведенешка дешаш хиннар 26.000 студент мара ца хиннача метте.

1962—1963 дешара шера алхха дийнахьарча отделеней хьалхарча курсашка дешаш ва 21.000 студент.

1962 шера 700.000 хІама бац аьнна бола Румыне хьаьхьегамой салоІаца цІеношкеи санаторешкеи салоІаш а дарба дайташ а хиннаб, аьхан замалахь пионерски лагерашка салоІаш хиннад 134.000 бер.

ТАСС.

ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ДЕЯТЕЛА КАРАГІДАЛА ТОАМБОЛА ГІУЛАКХ

НЬЮ-ЙОРК, 17 январь. (ТАСС). «Вашингтон пост Энд Таймс геральд» яхача Іийрийна арадашиначу газета юкъметтигерча материалех бар Н. С. Хрущева СЕПГ VI-гІча съезде даьча къамаьла хьакъехьа газета специальни корреспондента Берлинера баь хоам. Американски официальни наха хьаьхьокъера, паччахьалкхен деятела карагІдала тоамбола гІулакх лаьрхІар, йоах корреспондентиг тІа, Н. С. Хрущева даьча къамаьлах.

Юкъерча оагІош тІа газете цепа техай Н. С. Хрущева даьча къамаьла лоацца текст. Цига комментарий цу къаьстьела хетаю газетех дипломатически корреспондента Меррей Марде-ре. «Термоядерни тІема кхе-рам боьзаш волча реализта ду Хрущева да» Хрущева дер, яхаш яздуш цо.

КХЕТАМЕ КЪАМАЬЛ

БОНН, 17 январь. (ТАСС). Дерригача малхбузен-германски кепа йоазоно тахан кепа теха арайоах Н. С. Хрущева СЕПГ VI-гІча съезде даьча къамаьла хьакъехьара отчеташ Дуйчска газетеша арадабхад Советски правительствена керта латтачун сурташ, цар белгалдоах цун къамаьл арадалараг чІоагІа сатувсаш нах хиннад хІара.

«Нейч Рейн-цейтунг» яхача газето белгалдуьйлаш Н. С. Хрущева къамаьл «оптимизмах диндер хилар. Шина а германски паччахьалкхенца е царех цхьанна-нца машара договор делга балар Н. С. Хрущева, йоах газето, герз ДІадаккхара хьакъехьа Малхбоалонна Малхбузен-на юкъе барт хургбола никъ ба. «Цун къамаьл бІубенна а хьетамеа а да», яхаш яздуш газето.

«Франкфуртер рундшац» яхача газето белгалдоаккхачох, Н. С. Хрущева цІашха а «бакъ-йир машаре дахара политика».

ЮКЪМЕТТЕРА ТЕМА

ПРАГА, 17 январь. (ТАСС). Н. С. Хрущева СЕПГ съезде даь къамаьл чехословацки кепа йоазон юкъметтера тема я. Керте доккхий йоазоьг а деш, къамаьла йиззаш текст а. дика яь цун изложени а, Н. С. Хрущева сурташ а кепа техад газе-таша. «Руде право» яхача газе-та керта йоазоне белгалдоаккхх, машар бахьан долаш доаттабу къовсам социализм бахьан до-лаш доаттабена къовсама керт-тера дакъа хилар.

«Млада фронта» яхача газе-та хьалхарча оагІо тІа доккхийча алапашца даьча керта йоазоно йоах: «СЕПГ VI-гІча съезде ю. Хрущева даь гІордьашна къамаьл. Машара тІехьа къов-сам лоаттабар — адамий исто-рически дехкар».

Афганистана столице Кабуле хьалъегрийолаш я шерра йок-кхийча блокех ду|е цІеноша хьалдара база хургбола цІеноша ду комбинат. Советски Союза повиЪосталца хьалъегрьа из предприяти. цІеноша ду Кабульски комбинат хьалъева йолдача лардеаттара хьалхара кхера биллар Афганистана премьер-министра Мухьаммед Дауда.

Сурта тІа: комбината керттера здания хьалъева.

В. Гаврилина сурт.

ТАСС фотохроника.

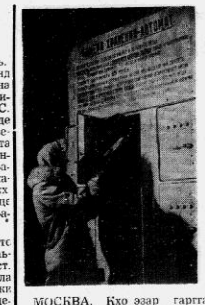

МОСКВА. Кхо эзар гаргта гаІп-таІпара прибораш автомагаш оттаергьа 1963 шера мехка экизалаца. Цар билгалш дохкарда, пассажирий багаж дууллаергьа, кассирий балха новьъостал - дергда... Чемодан. ХІамаш чуехка тІормиг, е хьоар-чань хІамаш йоккха йоацача камера чу йита йиш я. Кхо шей тоху а яхесса. чІета гІара бел-галъеь шифр — моллагІа йиъ цифр кхоетаергьа пассажира, цун тІехьагІа яхьчоа могарг-дац ни| хьаелла. Цу тайпара автомат эггара хьалха болх бе йоланнай столицера Киевски вокзале.

Сурта тІа: хІаманш чуйоздаеча автоматически камера хьалкашна.

В. Щедрина сурт.
ТАСС фотохроника

Кхьча городашка

Вай республикерча йоазонхой книжкаш дер тайп-гайпарча городашкарча книжкаш дешараша. Масала: эрсий меттала яздь Базор-кин Идриса «ТІехьехьара» яха книжка 1600 экземпляр дийхад республикански книжни базагара кхьча городашка: Ленинграде, Свердловске, Москве, Горьке, ишшта кхьЙолча городашка а.

Республикански книжни базо дукха дІаухийт наьна меттала яззьь вай йоазонхоп произведенеш тІайола книжкаш, масала: Казахстане бахача ноьчашта, ГІалгІашта. ХІаьта Киргизе бахачагра а кхоач уж книжкаш.

Кхьча городашка а автономни республикашка а дІаухийт вай йоазонхой произведенеш тІайола сборникаш Масала: эрсий меттала 'аралаьна «БІаьстан гаьнаш» яха дужкхача авторий дувцараш, стихаш, очеркаш тІа-йола книжка, ишшта кхьдараш.

Іалъамате дукхача экземплярех кхьча городашка дІаккхаьийтад С. Арсанова яздь «Маца дози дотта-гІал» яха книжка, эрсий меттала В. Прядкос яздь «Вайта лаьтто хьзаргда» яха книжка. ХІаьта, «Нохч-ГІалгІайчен поэзи» яха эрсий меттала арадабина книжка а дахьийтад дукккача экземпляр-ех вай мехкарча городашка.

І. ГАНИЖЕВ.

ОБЩЕСТВЕННИ СОВЕТА НОВКЪОСТАЛЦА

Нахха коммунистически ахетам лаьккбара боккха лоарх1ам болаш да художественни самодеятельноста болх дикагІа «ВашгІехьбаккхар. Къона тІехье хьалкхее еза коммунистически хьисанс хьакъега, яха, де-ша товргдолаш, вешта аьлча культура учреждений декхар да коммунизм хьалъечун моральни кодекса лоарх1ам болаш да юкъе-ваханчу сахьъьр. Шийна хьалхашка докхий декхараш а оттадаь, хьинаре кхъьес тхо коллективо.

Тха культура ЦІагІа кагирхой а пенсионерий а писаца «ВашгІехьай художественни самодеятельноста коллективаш: халхара, хореографе, жокалаш, драматически, эстрадни кружкаш, хІаьта художественни де-шара говзанчаш Грозне дикагІа лоарх1ам бу тха. Лоацца хана «ВашгІехьадалар» тха дика общественни совет «ВашагІдолла. Совета юкъеваоагІа 14 пенсионер. Шо-шеша доагІар ду цар: цхьабаьраша юкъеваханчу общественноста де-ша коаладо-лаш, моллагІар лекцеш ешача хана наха пригласителыи биглеташ цІеннах йаьккхьа, хІаьта кхоа-ргда бирни кхидлора балхаш деш ба. Культура ЦІагІа а лекци ешача е сайре хулача хана пенсионерий культа-лица кагийча наха а мехкараша а кружокаш ду де дешараш, масала: культура ЦІагІа дІачувоалаача, пенсионерш, хьлхараш, ишшта кхьдора гІулакхаш.

Тха культура ЦІен бахча ала отгаю общественни совето. Советс болх бе йоланнай плана тІа от-тань цхьа мероприяти чакх ца йоакхаш йисаяш. Общественни хьисанс кулгалдеш массеех кружок и болх бешш. Царех я масала Шиеш Валерия Николаевнас кулгалдеш йола драматически кружок, Волков Сергея кулгалдеш йола эстрадни оркестра кружок, ишшта вВашгІехьала я къьстьела ветеранаш коъъеболгІа совет.

Хьинаре дакъа лоацц художественни самодеятельноста а культура Шпа-гІа чакхдоахача кхьча гІулакхаша юкъе а пенсионераша Белоножкос, Харлпкова, Лапуховскс, культура Шпси библиотека заведующе Байра-жкос, демпардово Молчанова Наталшас, мехкдаьттахоча Якомашева Владимира, ишшта дукха кхьчар.

Самодеятельносте дакъа лоацаеш ба «Октябрьнефта» НПУ мехкдаьт-тахой, болхлой, Октябрьски района дукккха дешархой. Цхьаккха шоаттех кІиранДин аІздодаш 1000 сар культура ЦІагІа ца воагІаш.

Минг беттА РСФСР Лаккехьарча Совете хургдоачча хоржамашка культура ЦІа кийчеш да тхо. 100 сов-гІа агитатор ва культура Цпен йухье ухжачча хоржамий учительска бал-хаш деш. Оаха кийчьыл гойтара агитаци, дукхха плакаташ.

Цхьабакъда, цхьа хІама да аьлча валап со. 1962 шера апрель беттА е сиаш йоаш ремонт «Октябрьнефта» НПУ кулгалхоша хІанз а йьш. Ремонт яь хІана яккхар оаш аьнна хаьттача, из ГІулакх собларде йиш йо-хаш ду. Оаха кийчьыл гойтара культура ЦІагІа дІачувоалаача пемент хьакъай, из йокъаенна. Хьаьта НПУ культалхоь пиошта гуна-ваша доашш санна болгІа дІаоо де-ша балхаш ца деш. Уж кхоачаболча-ран балха кхьчара сиха дІадаха деза.

Б. БАГДАСАРОВ,
С. Кирова цІерача культура Цпен директор.

СПОРТА ХОАМАШ

БОКСЕРИЙ ЯХЬ

17 январе «Красный молот» завода спортзале дІайолаьлй Российски Федерале зональьн хьалхе яккхара боьа дестсарий ях. Къилбасеа Кавказерча низ болча 69 спортсмено дакъа а лоацаш.

Йукъ дІайолаьлу спортсменашка моарша хоатташ кхамала дир ях, чакхъяккхара йолча оргбюро председателя нов, Парсаданова.

ХьалхагІа ринга тІа ваьлар эттара дайгІа дестсарий дакъа цІи спортсмен Кривоноси (Краснодар) Жигулиевс (Черсий-Балкхарой АССР). Очкаш дуккагІа яхарца котваьлар Кривоноса. Цо ГІалгІайца аргІах летар Скородумови (Дона тІара Ростов) Кузнецован (Астрахань), Скородумов кот а воаллаш.

Уьх ялье дика аьттув балац Нохч-ГІалгІайчен спортсмений. Дай дерІ дола боксер Мудаев эшаевр Ставропольерча Шебзухоа.

Чіоагіа летар дай дегІамаш дола Ростовера спорта мастер Тер-Оганесяни Грознера хьалхара разряд йола Нечаеви. Дика духьал эттар Нечаев, бакъда очекаш духьагІа хиларах ростовчанин котваьлар.

Юкъера дозал дола Грознера Кузнецов хьалхарча раундке дий теха воажир Къилбасера Кавказерча Гусовски совет а йолаш.

ЙоллагІча дийнахьа лиітар тайп-тайпара дегІа дозалаш дола спортсменаш. Нохч-ГІалгІайчен спортсмен Дагирев котваьлар Къилбасеа-Хіпрй спортсменаш Литвинаш.

Грознерча Эльмурзаевал котваьлар Ставрополера Фетисов, цу дозада кхетамаш а, тактикаш а, техникаш а ГІулакхдаьлар. Фетисов — РСФСР чемпион хинна Лагеткон (Ростов) Астраханера Заверевичи, Лагетко кот а воаллаш.

Цуьг тІехьагІа лиітар юкъера дегІа Дозалаш дола Горбачев (Грозный), Огиев (Астрахань), Котваьлар Горбачев.

Яьх дІакхо хьош я.

А. МАМАЕВ.

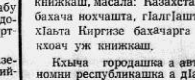

Лаьуогга радиога

20 январе: 7.30 — «Грозненски рабочиЙ» газета оагІонаш тІара; 7.40— ашарш; 7.50 — хозмаш радиотелевизионни передачаш программеш; 8.10 — «Ленинан некъ» газета оагІонаш тІара; 8.20 — «Сердало» газета оагІоиаш тІара; 8.30 — Грозненски музыкальни училища дешархой концерт; 16.00 — радиотелевизионни передачаш программа; 16.05 — пионерашгпи школашкашгпи передача (эрсий меттала); 16.25 — юрта боахама болхлой заявкех концерт; 16.55 — «Революцен дергвоаш салтех» — литературно-музыкальни композиции (эрсий меттала); 17.21 — ашарш; 18.13 — «Ленина мутІахьа» — литературни композиции (эрсий меттала); 18.35 — радиоэлагІархой заявкех концерт;

УКВ: 10.00 — «Сакъердаме оагІонаш лъаеллаш»—радиожурнал; 10.58 — «Деха кизга» — радиопостановка. Пешархошта передача; 11.27 — «ВопрІ мер» болча гитара историн»-концерт-очерк; 19.00 — «Московски сайре»—музыкальни передача; 20.00— нохч-ГІалгІай ашараш; 20.40 — «ГІха хьашшІ»—эстрадни концерт; 21.22— «Хьона дах»—радиопостановка; 22.53—эстрадни концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИ: 12.00 — сакъердаме-ри ГІулакхий клуб. Берашт; 12.15 — мультфильм; 12.35 — «Лор Айболит» — художественни фильм; 18.00 — передачай программа. 18.05 — дуненн мехканта коьъерча ГІулакхий хьакъехьа комментатора къамаьла; 18.20—киножурнал; 18.30— радион телевиденеи кинитета концерт; 19.00 — «Съезди Дворец» бакъдолчоа тІара хьалйна фильм; 19.20 — «Партийни кулгалдара лард я организаторски идеологически балха цхьоагІо хиларе» — беседа; 19.35 — художественни самодеятельноста концерт; 20.25 — передачай программа; 20.30 — «Ахка вахар кхе-рам болча моттигах Пехтоссавалара»— художественни фильм; 21.55 — «Дуненн оарІа» — бакъдолчоа тІара хьалйна фильм.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

.Кино

«Родина» кеча кинотеатре.

«Саг йолаелъчуе тІехьагІа».

Долазу: 1, 5.15, 9.15.

«Майра пах».

Долазу: 11, 3, 7.15.

Город Грозне, Чернышевске улица-гІа, 58, вахача граждания Воробьев Павел Николаевича суде деннад город Грозне, Пехотни улицагІа, 27, Воробьева Александра Константиновна ше йнтарах долта дош.

Дош дувцарга Заводской района хьалъха суде.

Гр. Грозне, Лермонтова улица-гІа, 3/8, кв. 45, вахаи йолча Шутова Ирина Антоновнас суде денинад гор. Грозне, Лермонтова уланаіта, 3/8, кв. 45, вахаи волча Осенинов Иван Гаврилоничарга сьа кхетарах долта дош.

Дош дувцарга гор. Грозне. Ленински района хьалъха суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ул. Щепкина 44, типографский участок, 15. **Телефоиаш:** редактора зам. — 2-07-01; бехткхъама секретара — 2-45-48, партийни вахарш, экономикин а писмен отделаш — 2-25-72; корректорскоя — 2-30-91.

АДРЕС РЕДАКЦИЙ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15, **Телефоиаш:** зам. редактора — 2-07-01, ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91

1918 шерачу 11-ча августа пе-рах йола типографе. г. Грозный. Революце проспект, 30/3.

Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

Заказ № 0332.

СФ02015.

Коммунизм хьалъечун моральни кодекса лоарх1ама принцип

Вай мехка коммунизм хьалъхар дувзаденна да наьха коммунистически кхетам лаьккбарца, кхъьесгагар-хой, къастта кагІрой коммунистически хьехам луш хьалъкебарца. Жертгера декхар да хІанз коммунизм хьалъечун моральни кодекса принципаш берригача советски наьха вахара шерра юкъеъкхьаьр. Моральни кодекса цхьа принципи я общественни вахаре а дезаша юкъе а баьъвенни вахаре а, цхьаъне, шийх доккхаш ца деш, эхь-эдел долаш хилар.

Уж ерриг а дика омалаш йолаш я дукхагІа болча советски наьха, хІаьта аьлча цу оамалашца лоладу лар производственни деза а юкъе-рен ГІулакхаш.

Тешаме хІинареи бакъъереи ида-ваш я советски наьха Маркса, Энгельса, Ленина образаш.

Цхьа Маркса йоІа оттаяь хиннад тайп-тайпара хаттараш гІо-лоаш шиъ тайпа анкета. Цу тІа хиннад ух тайпара хаттар: «Сенах лоарх1 Іа наьха дикагІа йола оамал?» Маркса лоацца, хоза йоаш деннад цу хаттара: «Шийх доккхаш да деш хилара».

Сийлахь-йоккхача Ленина массаза а хьехам баьб коммунистанта, къа-ьъвенни баьб а баьъдар дувца деза яхаш. Ленин мел вайзаяца, цунца цхьана болх бе ираз мел хиннара-ча дувц цун доккха эздел, шийх деллкхаш ца деш хилар, наьх хьашт долаш хилар.

«Шоана кхетаде хала да, дилла а сай ши яхар сона ма| чоагІа новъъа да», яьхха Владимир Ильича.

В. И. Ленина вахар, цун произведеней шоаш Іомаеш, иззамо тешаме, баьъдувца, эхь-эдел долаш, шоаш доккхаш да деш хила гІерт советски наьх.

Бакъдери тешаме хилари — из да эггара хьалха баьъдар, боьъонца долаш дар дувцар, багах яхар гІулакхашца кхоачадеш гІертар.

Саг тешамеи бакъъувцаш хилар Леоновен. Цу хьаьъсьа дола лоарх1амера къамаьлаш деш да вай республикера къаьъсгамхой а.

Бакъъер, тешаме хилар — из да наха юкъера доттагІаз чоагІе а деш, дайна а ньъккхача тоадеш а ньъккхача деш бола из.

Коммунистически парте цІи хезача деятела М. И. Калинина яьхад: «Іайха мел деш дола хІама, гонахьара наха хьо бакъъувцаш а тешаме а ва аргдолаш, де дезаш. Хьаьта уж омалаш ший Іомайойн тІакхоа тІа ваьлар Кагермаиов Оалхазар, Чагаев Исраи, Барахоева Лемка, Тазбаева Кхокха, ишшта дукхха кхьбарои.

Тешаме а цІени а ва дика болх бер, шийга де аьнна лаьрхІа деш дакхдоаккхаш вар, брак ца ер. Хьаьзгарга вай МагІалбикерча автобохкама дикагІа юлу шофер Бахмузаев Умайс. Умайса новъъостал ду ииваидаштен боккхача нахан автобуса тІаъъоша, хІамаш ъъаттІаяха. Цхьа цхьаь пассажира хІамаш автобуса чу ййча, уж хьа а яхча ДІаслар цо.

Дахьена хьалхашкара деккар кхоачандарца дувзаденна да баьъ-ти тешаме хилари, хІана аьлча из-деккар лергІа хоачаандуларгдаеш саг бакъъувцаш а тешаме а ца ъъуе. «Джалка» яхача совхоза доярка Шахилова Зарета райове эггара хьалхагІа хьалхалвар Гаганова Валентинай патриотически болам. Духха шура луш йола доахина группа-ца а сина, эсалагІа йола ГІулгІа-хьийнар цо. Цу масало хьагоіт бокъонца йола советски патриотизм, ший граждански деккар хоачаанде советски саг кийча хилар.

Эхьах а къаьъсгамхочун сийнах а дола докхха къамаьл ДІаслалаьл Украински звеньеваяс Н. Г. Загладаси Ленинградски болхлочо И. Д. Сидоренко. Цу хьаьъсьа дола лоарх1амера къамаьлаш деш да вай республикера къаьъсгамхой а.

1962 шера хиннача КПСС ЦК ноябрьски Пленуме Н. С. Хрущева дийнар хархлераш, цо даьъраш тІаьеттарахь, къаьъ ийдараш, къоалаш дарахи дола масалах. Къаьъста советски наьха дегаш эгІаздугаш дар цо къаьъ ийдараш, къоалаш дийцарш. В. И. Ленина къаьъсьа дийцарш. В. И. Ленина къаьъсьа дийцарш. В. И. Ленина хьакъехьа дийцарш. В. И. Ленина хьакъехьа дийцарш. В. И. Ленина хьакъех